

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 26P/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120200283
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Balalová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2020:3120200283.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky, P. Q. E., rod. E., štátnej občananky Slovenskej republiky, trvale bytom S. XXX/XX, R., v konaní zastúpenej JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, advokátkou so sídlom Nám. sv. Anny 7269/20A, Trenčín a otca, Z..B.. Q. O., štátneho občana Slovenskej republiky, trvale bytom E. XXXX/XX, R., prechodne bytom S. XXX/XX, C., v konaní zastúpeného Mgr. Gabrielou Novákovou, advokátkou so sídlom Nám. A. H. Škultétyho 5, Veľký Krtíš, pobočka Mlynské Nivy 4962/54, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamietá.

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia po začatí konania vo veci samej sa otec domáhal, aby súd do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej upravil jeho styk s maloletou E. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. každú nepárnu sobotu od 10:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. V návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/167/2014-548 zo dňa 13.07.2017 bol styk s maloletou upravený tak, že je oprávnený stýkať sa s maloletou E. každú nepárnu sobotu od 10:00 hod. do 19:00 hod., každú nepárnu nedeľu od 09:30 hod. do 18:00 hod. a každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. Podľa vyjadrenia otca je uvedená úprava v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa ako aj jeho právami na výchovu dieťaťa, preto bol podaný návrh na rozšírenie styku, pričom uvedené konanie sa vedie na tunajšom súde pod sp.zn. 34P/232/2018. Otec poukázal na to, že v rámci uvedeného konania absolvovali poradensko-psychologické konzultácie, z ktorých vyplýva, že z dôvodu zdravého psychického vývinu maloletej a budovania pozitívnych väzieb k obom rodičom nie je v záujme maloletej styk obmedziť a zároveň sa v záujme maloletej javí ako vhodnejšia alternatíva prespávanie zo soboty na nedeľu. Matka maloletej na uvedené reflektovala nevhodným spôsobom na pojednávaní dňa 06.11.2019, kedy opustila pojednávaciu miestnosť. V rámci pojednávania sa súd snažil dostatočným spôsobom o zmierlivé riešenie veci v záujme maloletej a navrhol, aby si maloletá vyskúšala u otca prespávanie zo soboty na nedeľu. Na tomto základe súd vydal uznesenie, že pojednávanie odročuje za účelom vyskúšania si realizácie styku aj s prespávaním maloletej u otca. Na tomto pojednávaní PZ otca požiadala PZ matky, ktorá nebola prítomná, aby matka rešpektovala uvedené uznesenie aj napriek tomu, že sa nejedná o neodkladné opatrenie. Otec ďalej uviedol, že v deň pojednávania mal styk s dcérou, kedy jej vysvetlil, že by bol rád, keby si u neho prespávanie vyskúšala. Cez víkend po pojednávaní si maloletú otec ponechal v C., ktorá síce spočiatku reagovala odmietavo, následne však súhlasila a bola spokojná. V tom začala podľa vyjadrenia otca vyvolávať matka, ktorá na neho kričala do telefónu, ako sa opovažuje dcéru nevrátiť. Dcéra začal byť v strese a ihneď prepla do iného „módu“. Po tom, čo otec matke svoje stanovisko vysvetlil, hovor ukončil a maloletú upokojil. Neskôr otcovi volali z polície z R. a okolo 22:30 hod. prišla policajná hliadka z C. s

tým, že matka nahlásila, že maloletá je v ohrození života. Keďže otec odmietol zobrať späť dcéru do R., matka prišla po maloletú do C. a zobrala ju. Následne na otca podala matka 2 trestné oznámenia. Otec ďalej uviedol, že od tohto času si maloletú matka ešte viac pripútava k sebe, dcéra sa správa absolútne nemiestne. Maloletá sa podľa vyjadrenia otca správa voči nemu neslušne, vyjadruje sa veľmi špatne. Podľa vyjadrenia otca pokiaľ bude dcéra len u matky, takéto správanie sa jej bude javiť ako správne a on nebude môcť žiadnym spôsobom ovplyvňovať jej výchovu. Keďže sa javí, že z dôvodu realizácie poradenstva v CDR a taktiež vzhľadom k rozdielnym názorom účastníkov konania bude dosiahnutie právoplatného a vykonateľného rozsudku vo veci úpravy styku s maloletou trvať dlhší čas, otec nemal inú možnosť ako podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa vyjadrenia otca počas tejto doby, ak nedôjde k dočasnej úprave, bude možné realizovať styk len v takých intenciách, aký je daný súčasným rozhodnutím a dokonca ani takým nie, keďže matka podľa vyjadrenia otca aktívne bráni v styku, na styk v stredu chodí s dcérou a sú pod jej neustálym dohľadom, cez víkend ju otcovi buď neodovzdá vôbec alebo s 2-3 hodinovým meškaním, atď. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol otec neodkladne upraviť jeho styk s mal. E. v zmysle uznesenia súdu zo dňa 06.11.2019.

2. Matka sa k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyjadrila tak, že žiada návrh v celom rozsahu zamietnuť. Matka má za to, že otec podáva súdu svoje prekrútené verzie stretávania. Po pojednávaní dňa 06.11.2019 súd poskytol rodičom a maloletej lehotu, aby si dcéra vyskúšala prespávanie u otca. V ten deň bola matka s maloletou pred stykom maloletej s otcom len krátko a rozhodla sa, že ju bude o stanovisku súdu informovať až po návrate zo stretnutia. Matka uviedla, že dieťa prišlo zo stretnutia domov veľmi rozrušené s informáciou, že sudkyňa nariadila, že musí cez víkend u otca prespať a keď neprespí „tak sa maminke niečo stane a bude sa liečiť v nemocnici.“ Cez víkend 09.11.2019 sa malo uskutočniť stretnutie otca s dcérou. Dcéra spočiatku podľa vyjadrenia matky odmietala na stretnutie ísť, avšak po prehovaraní matkou naň išla, pričom maloletá obom rodičom oznámila, že u otca spať nechce a v sobotu večer príde domov. Matka ďalej uviedla, že večer kontaktovala otca, ktorý jej zdvihol s tým, že má „nové rozhodnutie zo súdu“ a E. u neho prespí. Matka žiadala maloletú k telefónu, aby si overila, že dcéra chce u otca skutočne prespať. Avšak otec matke odoprel skontaktovať sa s dcérou. Matka preto išla na políciu. Podľa vyjadrenia matky službukonajúci policajti tiež požiadal niekoľkokrát otca, aby mu dcéru dal k telefónu, ale tento mu zložil telefón. Keď sa policajti otca spýtal, či má skutočne nové rozhodnutie, ktorým sa bude vedieť preukázať, otec sa policajtovi vyhrážal, že čo si to dovoľuje, že na neho podá sťažnosť a pošle na neho inšpekciu Ministerstva vnútra. Nakoľko matka počula v telefóne dcéru kričať, matka bola nútená ísť pre dcéru do C., pričom policajti v R. jej odporučili zavolať si v C. ich kolegov. Matka si prevzala dieťa o 22:50 hod., podľa vyjadrenia matky smädné, hladné a traumatizované. Podľa vyjadrení, ktoré povedala mal. E. matke, v C. otcovi 4x ušla, pričom ju otcova priateľka naháňala a hľadala po C.. Svedkami útekov maloletej E. a jej kriku boli aj otcovi susedia. Podľa vyjadrenia matky otec svojim násilným konaním dosiahol to, že maloletá E. odmietla nasledujúci deň v nedeľu ísť k otcovi. Po tomto incidente podľa vyjadrenia matky maloletá úplne odmietala sadnúť otcovi do auta a taktiež chcela, aby ju na stretnutia vozila a zo stretnutí vyzdvihovala matka, pričom chcela, aby tieto stretnutia boli v nákupných centrách, kde je veľa ľudí. Nechcela s ním byť osamote. Matka dcéru zo trikrát vyhovela, ale nie je pravda, čo tvrdí otec, že boli pod jej dohľadom. Zakaždým sa matka vzdialila, avšak raz, keď nešla domov, bola svedkom toho, ako dcéra otcovi ušla. Správanie dieťaťa dáva otec za vinu výlučne matke. Matka poukázala na to, že keď otec príde po dcéru je schopný aj 10 minút držať stlačený zvonček na dome, kým E. nevyjde z domu. Dieťa už domácnosť matky opúšťa nahnevané a rozladené. Rovnako nie je podľa názoru matky pravdou, že by kriminalizovala otca. Trestné oznámenie podala po tom, čo ju k tomu podľa jej vyjadrenia vyzvali policajti, keď im prehrala záznam s rozhovorom s maloletou zo dňa 06.11.2019, kde táto uvádzala, že jej otec povedal, že ak u neho nebude spať, mame sa niečo stane a bude sa liečiť. Následne v decembri 2019 bola aj matka podávať na políciu vysvetlenie, keďže bolo na ňu podané anonymné trestné oznámenie, že upláca sudcov a prokurátorov. Matka poukázala ďalej na to, že maloletá bola už niekoľkokrát vypočutá - súdom, psychológmi, pracovníčkami ÚPSVaR, pričom jej stanovisko s prespávaním u otca je stále rovnaké - toto odmieta. Matka má za to, že nečestné, egocentrické a bezohľadné správanie otca má na výchovu maloletej negatívny vplyv. Maloletá postupne prestáva javiť záujem o styk s otcom, odmieta ho, nerešpektuje ho a keď sa blíži termín styku, je nervózna a prosí matku, aby k nemu nemusela ísť napriek tomu, že na ňu otec v minulosti zavolať políciu, keď s ním nechcela ísť na stretnutie. Matka ju naopak podľa jej vyjadrenia presvedča, aby na stretnutie s ním išla napriek tomu, že sama nie je stotožnená so správnosťou svojho postoja, keďže otca dieťaťa vníma čoraz viac ako nevyspytateľného a pre maloletú nebezpečného. Je však zatlačená k múru - jednak rozhodnutím súdu a jednak konaním otca, ktorý ju neustále krivo a bez dôkazov obviňuje z toho, že mu bráni v styku, marí rozhodnutie súdu a

dokonca na ňu podal návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (OS TN ho dňa 16.01.2020 zamietol). Na základe vyššie uvedených skutočností matka žiadala návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

3. Kolízny opatrovník prešetril pomery a vykonal pohovor s maloletou E.. Maloletá E. uviedla, že vie, že prišla ku kolíznemu opatrovníkovi kvôli prespávaniu u otca. Vyjadrila sa, že nechce a nebude u neho prespávať, lebo sa s ním necíti dobre. Keď je u neho, tak sa jej otec nevenuje, buď je na telke, na mobile alebo spí. Ona má u neho našťastie zvieratá, morča, škrečka, ryby a raka (ak ešte žijú). Keď bola v tom novembri u tatu, najskôr jej sľúbil, že ju privezie o 19:00 hod. domov a potom jej povedal, že tam môže prespať. Ona nechcela a on povedal, že nech prespí alebo nech si pre ňu príde mama, on si nebude míňať benzín. Potom 4x v ten deň z jeho bytu ušla, našla ju otcova kamarátka F. a priviedla k tatovi. Potom pre ňu prišla mamina, bolo to už neskoro večer asi o 23:00 hod. Maloletá E. ďalej uviedla, že každú sobotu, keď príde pre ňu sa pýta, či má veci na prespávačku. Ona mu vždy povie, že nie, lebo nechce u neho spať. Keď je u tatu, tento sa s ňou neučí, ani si k nemu neberie knihy, lebo vie, že by sa s ňou neučil. Ona u neho ešte nikdy neprespala a ani nechce. Podľa maloletej E. si ju bráva preto, aby nemusel platiť výživné. Ona nevie, čo je to výživné, ale myslí si, že to znamená dávať peniaze na dieťa.

4. Záverom kolízny opatrovník poukázal na opakované vyjadrenia maloletej, na správu RPPS a zároveň na prebiehajúce konanie o zmene úpravy styku, kde je termín určený na 19.02.2020. Osobné spory medzi rodičmi dieťaťa pretrvávajú dlhodobo, títo nie sú schopní a ochotní vzájomne komunikovať, ich vzťahy sú hlboko narušené, čo sa prenáša aj na maloletú E.. Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník odporučil návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

5. Súd sa oboznámil s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, s vyjadrením matky, so správou z prešetrovania pomerov zo dňa 30.01.2020, s ďalším obsahom spisu sp. zn. 26P/3/2020 a s obsahom pripojeného spisu sp. zn. 34P/232/2018 a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Maloletá E. má 10 rokov a pochádza z mimomanželského vzťahu jej rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/89/2012-203 zo dňa 14.10.2013 bola maloletá E. zverená do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s maloletou E. bol upravený rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 30P/167/2014-548 zo dňa 13.07.20117, právoplatného a vykonateľného dňa 24.08.2017, na základe ktorého je otec oprávnený stýkať sa s maloletou E. každú nepárnu sobotu od 10:00 hod. do 19:00 hod., každú nepárnu nedeľu od 09:30 hod. do 18:00 hod. a každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod.

7. Na tunajšom súde prebieha konanie vedené pod sp.zn.34P/232/2018 o zmene úpravy styku otca s maloletou E.. Návrhom vo veci samej sa otec domáha zmeny úpravy styku s maloletou E. spôsobom jeho rozšírenia tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou E. počas prvých dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zmene úpravy styku každý nepárny víkend od soboty od 09:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každú stredu od 14:00 hod. do 19:00 hod. Od tretieho mesiaca po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zmene úpravy styku je otec oprávnený stýkať sa s maloletou každý nepárny víkend od piatka od 14:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každú stredu od 14:00 hod. do 19:00 hod. Od šiesteho mesiaca po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zmene úpravy styku je otec oprávnený stýkať sa s maloletou každý nepárny víkend od piatka od 14:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každý párný týždeň od stredy od 14:00 hod. do štvrtka do 19:00 hod. Od deviateho mesiaca po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zmene úpravy styku je otec oprávnený stýkať sa s maloletou každý nepárny týždeň od štvrtka od 14:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každý párný týždeň od stredy od 14:00 hod. do štvrtka d 19:00 hod. Otec požaduje tiež špeciálnu úpravu jeho styku s maloletou E. počas Vianočných sviatkov, jarých prázdnin, Veľkonočných sviatkov a počas letných prázdnin. Matka sa návrhom vo veci samej domáha zúženia styku otca s maloletou E., kedy by bol otec oprávnený stretávať sa s maloletou E. každú nepárnu sobotu v čase od 10:00 hod. do 19:00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 09:30 hod. do 16:00 hod. Pojednávanie v tejto veci konané dňa 06.11.2019 bolo odročené na 19.02.2020 za účelom vyskúšania si realizácie styku aj s prespávaním dieťaťa u otca a za účelom realizácie poradenstva v CDR.

8. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 34P/232/2018-111 zo dňa 19.12.2019, právoplatného dňa 23.01.2020, bolo uložené rodičom dieťaťa, aby sa spolu s maloletou E. zúčastnili sociálneho a psychologického odborného poradenstva vykonávaného Centrom pre deti a rodiny T. v trvaní 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

9. Podľa § 2 ods.1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 324 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods.1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods.1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. V danej veci sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku (CMP), pri ktorom sa aplikuje subsidiarita Civilného sporového poriadku (CSP) spočívajúca v koncepcii, že CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu. Teda tam, kde takéto odlišnosti CMP nestanovuje, uplatní sa CSP ako generálny procesný kódex. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“, je zrejmé, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení pre mimosporové konania s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikoval príslušné ustanovenia § 324 a nasl. CSP v spojení s § 360 a nasl. CMP.

14. Účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti a dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana a súčasne, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby výchovného operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov.

15. V danej veci mal súd za to, že návrh otca na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože nebola splnená podmienka naliehavosti veci a potreby bezodkladného zásahu súdu vo forme okamžitej zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, ktoré by malo na základe navrhovaného neodkladného opatrenia začať u otca prespávať. Tohto sa otec domáha tiež v konaní vo veci samej vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 34P/232/2018, ale vzhľadom na to, že podľa názoru otca bude toto konanie prebiehať dlhší čas, je podľa neho potrebné vyslovené odporúčanie na prespávanie maloletej E. nariadiť neodkladným opatrením. Súd uvádza, že neodkladné opatrenie je inštitút procesného práva, ktorý možno aplikovať len výnimočne s naliehavou potrebou ochrany ohrozených alebo porušených práv. Neodkladné opatrenie by v zásade nemalo nahrádzať meritórne rozhodnutie vychádzajúce z riadneho a rozsiahleho dokazovania na zistenie skutočného stavu veci, ktoré sa z dôvodu prevládania požiadavky rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nevykonáva a skutočnosti sa osvedčujú len zjednodušeným spôsobom. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že v konaní vo veci samej o zmene úpravy styku otca s maloletou E. už bola vykonaná určitá miera dokazovania, na základe ktorej sa môže v tomto štádiu konania javiť, že prespávanie maloletej E. u otca je v najlepšom záujme dieťaťa, táto skutočnosť však sama o sebe nezakladá požadovanú podmienku naliehavosti vyžadujúcej okamžitý zásah súdu prostredníctvom neodkladného opatrenia za účelom ochrany nejakého ohrozeného alebo porušeného práva, keď z obsahu spisu vyplýva, že sa otec s maloletou E. stretáva. Požiadavka otca na prespávanie maloletej E. bude naďalej predmetom dokazovania v konaní vo veci samej, v ktorom budú zisťované všetky relevantné skutočnosti dôležité pre konečné rozhodnutie súdu.

16. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia a to na Okresný súd Trenčín (trojmo). O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods.2 CMP).